

debreceni független Ujság

politikai napilap

előfizetési ár: egész évre 26.- fél évre 14.- negyed évre 7.- egy óra 240 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

felelős szerkesztő: farkas Lajos
felelős kiadó: Thury Levente

a debreceni független Ujság: független politikai napilap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. Telefonszámok: 19-20 és 32-12

Ma féláru szelvényes nap az Apollóban és a Vigssinhásban

Közbeszélés

Toljuk most félre öt percet a politikát. Beszéljünk másról egy kicsit. Például arról, hogy Hajdumegyében több a halálos eset, mint a születés.

Ugy érezzük, hogy ez fontosabb annál, mint hogy Székesfehérvárott vagy Lengyelországban ki lesz a követ.

Fontosabb. Ezerszer fontosabb. Mert arról van szó, hogy Hajdumegye népe nem szaporodik. Pusztul, vész a fajtánk. „Mint oltott kőve, széthull nemzetünk.” Hajdumegyében a siratóasszonyoknak több a dolguk, mint a bábáknak.

Pedig most nincs háború. Béke van. Ugynevezett békeállapot.

És járványok sem pusztítanak. Nem a kolera csontöklü réme kaszálja sirba a hajduivadékokat. Nem a pestis arat.

Nem a háború és nem a járvány. Hanem a nyomor. A szegénység. A nincstelenség. A fütetlen szobák. Az elhanyagolt, piszkos lakások. Az üres kamrák. A hideg tüzhelyek.

Kerek e földön sehol sem terem olyan acélos buza, mint a magyar Alföldön. És a magtárak tele vannak gabonával. Nincs export, nincs bevétel. És a mezőkön tízezerrel legelnek a szarvasmarhák, zsufolt ólakban röfögnek a hizók.

Hajdumegye népe pedig fogy, ritkul. A szülők nem mernek létrehozni gyermekeket, mert félnek, hogy nem jut ennyival a kis jövővénynek.

S ha már bekopogtat a kised, vajjon az életre született-e? Nagyobb a cse-csemőhalandóság, mint valaha.

Szeretnénk rémülten félrevernünk a harangokat és szeretnénk a felhőkig érő üvöltéssel üvöltetni a hatalom urai felé:

— Segítség! Segítség, nagy jó urak, mert pusztul a magyar! A telt magtárak és zsufolt ólak mellett a nyomoruság apasztja ezt a drága, szerencsétlen népet! Vigyázzatok erre a népre, amely nép talán mégsem a nyomor általi halálra ítéltetett, hanem egy magasbaszárnyaló, dicőséges életre!

Névtelen Orvófixetők különvéleménye

— A KORMÁNY EL FOGJA RENDELNI, HOGY ROZSLISZTBÓL SÜSSENEK KENYERET. BOLDOGOK VAGYUNK. ÉS MEG BOLDOGABBAK LENNÉNK, HA AZT IS ELRENDELNÉ, HOGY MINDEN MAGYAR JÓLLAKHASSON A ROZSKENYERBŐL.

700 millió pengőre akarja leépíteni a kormány a 800 milliós költségvetést

A nyugdíjtörvény reformja, intézmény megszüntetése és összevonása ad alkalmat a kormánynak megtakarításokra

Budapest, november 15. A kormány hozzákezdett az 1933-34. évi költségvetés összeállításához. Mivel az új költségvetés komoly változtatásokat követel az egész magyar állami igazgatáson és az apparátusnak olyan mértékű lecsökkentését kívánja, amilyenre eddig gondolni sem lehetett, a miniszterelnök kívánságára egyes tárca-miniszterek a részletekbe mélyedően tárgyalják az új költségvetést.

Imrédy Béla pénzügyminiszter főbb vonásokban már megadta azokat az irányelveket, amelyek alapján az egyes szakminisztereknek az új költségvetést össze kell állítaniuk. A kormány legfőbb törekvése az, hogy reális legyen az új költségvetés és az ország teherbíró képességének is megfelelően.

Ennek következtében szó sem lehet a múlt évi 806 milliós költségvetés fentar-

tásáról. 700 millió pengőnél nagyobb költségvetéssel a Gömbös-kormány nem akar a képviselőház elé jönni. Több mint 100 millió pengős megtakarítást kell megvalósítani, ami igen nagy feladatot ró a kormánynak minden egyes tagjára. Az éjszakai órákba nyúló tárgyalások folytak valamennyi minisztériumban. Már a részleteket is tárgyalják. Ágazatonként veszik elő az egyes miniszterek tárcájuk ügykörét és mindent meg a megtakarítás lehetőségéről tanácskoznak.

Imrédy pénzügyminiszter december elején már kézhezkapja az összes tárcák nyers előterjesztéseit. Ennek alapján történik meg azután a kormány végleges elhatározása abban az irányban, hogy milyen intézményeket fog megszüntetni, melyeket von össze, általában milyen rendszerváltozás várható az állami appa-

rátusban, hogyan akarják a százmillió pengőt meghaladó csökkentést esetleg az egész állami adminisztrációra látható intézkedésekkel elérni.

Szoros összefüggésben van az új költségvetés összeállításával a nyugdíjtörvény reformja. Az erre vonatkozó törvényjavaslat most már teljesen elkészült. Gömbös miniszterelnök kívánsága az, hogy a javaslatot a Ház a legelső sorában tárgyalja. Mindenesetre karácsony előtt még ez a javaslat tető alá fog kerülni.

Az új nyugdíjtörvény olyan lehetőségeket teremt a kormány számára, amelyek alapján az állam nyugdíjterhelése nyegesen csökkenni fog. Ezenkívül még több olyan törvényjavaslat készül, amelyeknek a költségvetés apasztatására hatásuk lesz.

A Hév. nem hajlandó kiépíteni a homokkerti villamost,

de pénzt sem akar adni az autobuszjárat megindítására való uccakövezésre — A város követeli a szerződés betartását, még ha, ötven év alatt egyszer, áldozatot kell is hozni

Megírta a Debreceni Független Ujság, hogy a városi közgyűlés a legutóbbi állást foglalt a Csapó uccai és a homokkerti villamos kiépítése ügyében. A köztemetőhöz vezető villamos dolgában úgy rendelkezett, hogy a fennálló szerződés értelmében a Helyi Vasút építse meg azonnal a Csapó uccai villamos meghosszabbítását. Egyben kimondta, hogy amennyiben a villamos társaság 200.000 pengőt letesz, a város megépíti, a Szabó Kálmán uccai aszfaltburkolatát és akkor a társaság járathat autobuszt, amennyiben ezt 30 nap alatt nem teszi meg, akkor már a határozatban kimondta, hogy

a Helyi Vasút tartozik a homokkerti villamos kiépítését azonnal megkezdeni. E határozatra vonatkozóan kimondta a közgyűlés, hogy az csak birtokon kívül feltehetőleg meg.

A határozatokra most a Helyi Vasút nyilatkozott. Nyilatkozatában kijelenti, hogy

a Csapó uccai villamosra vonatkozó határozatot tudomásul veszi és annak építését, amint az lehetségesé válik, azonnal megkezdi.

A tervezett meghosszabbításnál ugyanis a villamos állami utszakaszt is érint és

így az állam beleegyezését is meg kell szereznie.

A homokkerti villamosra vonatkozóan azonban a Helyi Vasút kijelenti, hogy azt megfellebbezi, mert azt nem tartja jogszerűnek és arra most semmiféle anyagi fedezete nincsen.

Illetékes helyről nyert információk szerint a város ragaszkodni fog eredeti határozatához és

követelni fogja a homokkerti villamos megépítését.

E tekintetben a város álláspontja az,

ÖTVEN KLG. I. O. ÓZDI SZÉN
plombált zsákban házhoz szállítva 2.25 P.
Minden 100 klg.-hoz öt klg. aprítottfát
ingyen adunk. Megrendelhető Népszövet-
ségi Hitelszövetkezethél, Szent Anna uc-
ca 10. Telefon: 31-32 és 32-31 és minden
dohánytözsében.

A beteg prostituáltak fogdába zárása ellen

nyilatkozott a tisztí főorvos is, aki
megdöbben az egyetemi város
e szegényfoltján.

Az a tragikus hátterü öngyilkossági ki-
sérlet, amely hétfőn éjjel történt a rend-
őrségi fogdában, mély megdöbbenést
okozott úgy a közönség, mint a hivata-
los tényezők körében.

Hiszen többször megírta már a De-
receni Független Ujság, mily
tarthatatlan kórházi viszonyok uralkod-
nak Debrecenben, a világ legmodernebb
egyetemének városában. A beteg nőket
naponta kísérik végig a városban, fiatal
leányok figyelmét felkeltve az erkölcsi
züllottségre. Másrészt embertelenség a
betegeket fogdában tartani és nyilváno-
san megbélyegezni azért, mert a nyomo-
ruságos élet harcterén elbuktak vagy
megsebesültek.

A társadalom kötelessége az elbu-
kottak megsegítése, de megkövezni
őket nem szabad és nem lehet.

Balog Katalin öngyilkossági kísérlete
azonban megmozgatta az illetékes ténye-
zőket, hogy ennek a tarthatatlan állapot-
nak véget vessenek. Kötelességünk meg-
állapítani a nagy nyilvánosság előtt, a
debreceni rendőrség itéli el legjobban a
mai helyzetet és huzamosabb idő óta
harcol minden tekintélyével az embersé-
ges és törvényszerű megoldás érdekében.
Azok azonban, akiknek a segítség módjuka-
ban lenne, nem fogják fel az ügyhöz
méltó komolysággal a helyzetet és ma-
gára hagyják a rendőrséget.

Az újságcikkek nyomán, amelyek az
öngyilkossági kísérlettel kapcsolatban
napvilágot láttak, megmozdultak az ille-
tékes hivatalos tényezők. Kedden délelőtt
megjelent a rendőrségen dr. Láng Sán-
dor tisztí főorvos és megvizsgálta a 28
kényszerkezeléses nő fogdái elhelyezését.

A tisztí főorvos maga is megdöb-
benve látta ennek az állapotnak
tarthatatlanságát

és rosszulásának kifejezést is adott.

A látottak alapján elhatározta a tisztí
főorvos, hogy a legközelebbi napokban a
polgármester, a rendőrség és a bőrklini-
ka képviselőinek bevonásával értekezletet
tartanak és ekkor megpróbálják a kényes
probléma megoldását.

Volt már egy javaslat igen tekintélyes
helyről, hogy a rendőrség ne tartson raz-
ziákat. Ez azt jelentené, hogy a városra
szabadítsák a betegeket és

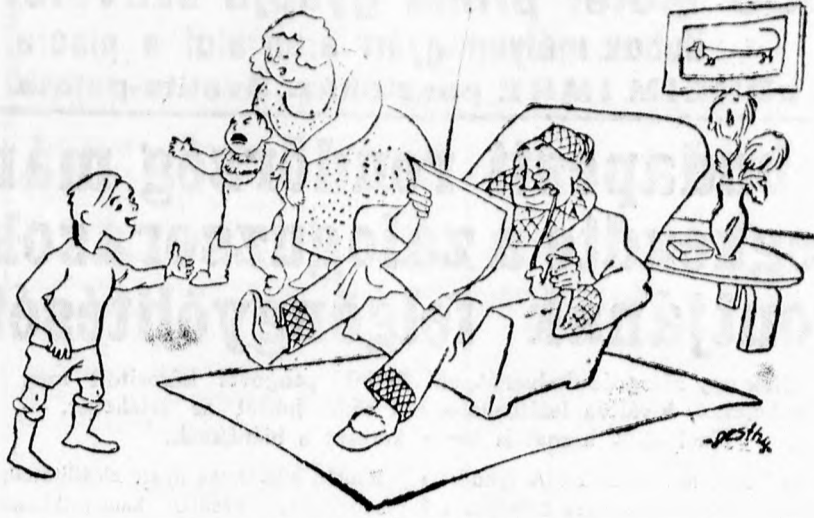
sulyosan veszélyeztessék a köz-
egészségi állapotokat.

Ilyen megoldás azonban nem fér össze a
rendőrség lelkiismeretével, bár ha a ha-
tóságok sem segítenek, könnyen sor ke-
rülhet rá. A további felelősség tehát
azokra hárul, akik behuny: szemekkel és
süket fülekkel hallgatják a panaszokat,
illetve nézik e szegényteljes állapotot.

Az értekezlet remélhetően módot fog
találni a megoldásra és Debrecen fő-
utvonalaí megszabadulnak a bukott sereg
mindennapos díszfelvonulásától.

Vásárlásainál hivatkozzon lapunkra!

EGY KIS FOGALOMZAVAR

— Mond csak apuka! Hogy van az, hogy Hoover azért szenvedett
vereséget, mert „száraz” volt, viszont az Öcsike akkor kap ki, ha nedves?!!
(Peethy rajza.)

**Leszállították a köztemető
sírhelyeinek árát**

**A Hadházi
uti bejarat közelében árusíthatnak temetői cikkeket**

A köztemető megnyitásával kapcsolat-
ban tudvalevően a közgyűlés megválasz-
totta a köztemetői bizottságot, amely dr.
Vass Károly tb. főjegyző elnökele
alatt kedden délelőtt tartotta meg első
ülését, amelyen majdnem teljes számban
megjelentek a tagok. Napirend előtt
Sz tankay F. Béla nagyon szép, me-
leghangu beszédben emlékezett meg az
első ülésről. Rámutatott arra, hogy

a kegyelet érzésének már nem vol-
tak megfelelők a régi temetők

és ezért örömmel üdvözlí az új köz-
temető létesítését, amely minden tekintet-
ben alkalmas arra, hogy kegyeletes, áhi-
tatos érzéseket keltsen. Ezért a polgár-
ság nevében is hálát és elismerést fejez ki
a város vezetősége, elsősorban dr. Vá-
sáry István polgármester iránt, aki a
köztemetőt és ravatalozót megvalósította
és pedig európai nivón. A maga és a bi-
zottság részéről is kijelenti, hogy a köz-
érdekében lelkiismeretesen fognak dol-
gozni, mert szeretteink emlékét csak ak-
kor őrizzük meg kegyelettel, ha nyugvó-
helyül rendelt temetőjüket külső és belső
csinban az áhítat kifejlődésére alkalmas
állapotban tartjuk fenn.

Ezután Loessl Dezső, a temető

gondnoka terjesztette be statisztikai ada-
tokat is tartalmazó jelentését. Ezeknek
meghallgatása után a bizottság javaslat-
ba hozza a közgyűlésnek, hogy az I. osz-
tályú sírhelyek árát 20 pengőről 15-re, a
III. osztályut hagyja meg 8 pengőben,

a főút mentén fekvő külön sírhe-
lyek árát pedig 200 pengőről 50
pengőre szállítsa le.

A bizottság állást foglalt a sírok köte-
lező gondozása, a befűvesítés mellett,
amelyet a kertészeti évi 3 pengőért vé-
gez el. A ravatalozó használati díjának
megváltoztatása kérdésében a bizottság
hosszu vita után sem foglalt állást, ha-
nem előbb helyszíni szemlélt tart. Ama
kéreésre vonatkozóan, hogy a köztemető-
ben és a köztemető bejárata előtt virá-
got, gyertyát és élelmiszereket lehessen
árusítani, a bizottság úgy határozott,
hogy a köztemető területén, valamint a
főbejárat előtt semmiféle árusítás sem
engedhető meg. Megengedhetőnek tartja
azonban, hogy

a Hadházi uti bejárat előtt olyan
cikkeket árusíthatók legyenek, ame-
lyek a temetővel kapcsolatos célo-
kat szolgálják.

**50
ÉVES JUBILEUM**

alkalmából

árainkat
komolyan
leszállítottuk!

Férfi és fiu öltönyök, felöl-
tők, téli kabátok, nadrágok
nagy választékban

GRÜNFELD

**ADOLF és TÁRSA
(KISTEMPLOM MELLETT).**

A temetési vállalkozók az irányban in-
dítottak mozgalmat, hogy engedjék meg
gyászokcsijaiknak a ravatalozóhoz és a
sírhoz való bejártatását és drapériáiknak
a ravatalozóban való használatát. E kér-
désben a bizottság szintén helyszíni szem-
lélt tart s csak ezután dönt.

Tárgyalta a bizottság

a régi temetőkben eltemetett ne-
vezetesebb emberek maradványai-
nak a köztemetőbe átszállításának
kérdését. E tekintetben 150 halot-
tat irtak össze.

A bizottság a névjegyzéket most kiadta
dr. Tunyogi Szűcs Géza, dr. Radó Rezső
és Uray Sándor tagokból álló bizottság-
nak, hogy ez dr. Ecsedi István, dr. Zol-
tay Lajos és Csobán Endre bevonásával
állapítsa meg, kiket kell a köztemetőbe
átszállítani.

Foglalkozott még a bizottság Szuchán
Róza ama kérésével, hogy a halottakat
ne a mostan érvényben lévő szokás sze-
rint tulkorán vigyék el a gyászháztól a
ravatalozóba, hanem a halott aznap délig
maradhasson odahaza, amely nap délután
temetik. A bizottság e tekintetben eluta-
sító álláspontra helyezkedett már csak
azért is, mert ezt a szabályrendelet meg
sem engedi.

A bizottság a le nem tárgyalt kérdé-
sek elintézése végett legközelebb ismét
ülést tart.

Hallotta e már, hogy
látlan olcsón vehet
at a Tiszántúli
csarnokban

József kir. herceg ucca 2. szám.
Vigmozi bejáratnál szemben.
Telefon: 11-84.

**Amadeo Baldovino
Debrecenben**

Az olasz zeneművészet egyik csudája,
a 15 éves Amadeo Baldovino olasz
csellóművész, aki tavaly az olasz ki-
rály előtt is játszott.

A Debreceni Zenekedvelők Körének
sikerült a kiváló művészt egy hang-
versenyre megnyerni.

Vele együtt hangversenyezik Engel
Iván, az új magyar pianistagárda egyik
büszkesége, aki két évvel ezelőtt már
nagy sikerrel hangversenyezett Deb-
recenben is és akinek berlini, bécsi,
római nagy sikerei után a magyar mű-
vészet élvonalán van a helye.

A kör még hátralevő négy bérleti
hangversenyére olcsóru bérletjegyek
válthatók a zeneiskolában.

A debreceni hőforrás vize

Margit-fürdőben

teljesen tisztán, idegen víz
hozzáadása nélkül

orvosi felügyelet alatt 38-40 C° fokra lehűtött állapotban, állandóan
frissen és tisztán áll a közönség rendelkezésére.

**A hőforrás vize úgy külön a nők,
mint külön a férfiak által egész nap
csak a Margit-fürdőben használható.**

Fürdőjegy ára
a Margit-fürdő pénztáránál P 1.—

Villamoson oda- és visszautazásra érvényes P 1-20
fürdőjegy (minden villamoskalauznál váltható)

Székesfehérváron megszerezték a jelöltek az aláírásokat

Székesfehérvár, november 15. A járási bírósági elnök és dr. Horváth Gyula tanácselnök választási biztosok ma este félhétkor befejezték a két jelölt által beadott ajánlatok felülvizsgálását.

Hóman Bálint kultuszminiszternek 5.056, Friedrich Istvánnak pedig 1.702 ajánlatát fogadták el érvényesnek. Így póttajánlatok beadására egyik jelöltnek sincs szüksége. Mától kezdve beállott az agitációs szünet.

Ujból megnyílik az Irodalmi és Művészeti Tanfolyam

Néhány éven át nagy látogatottságnak örvendett és igazi kulturális hivatást töltött be az Irodalmi és Művészeti Tanfolyam, amelynek keretében a zsidó realgimnázium néhány tanára tartott előadást aktuális irodalmi, művészeti és tudományos problémákról. Most több oldalról megnyilvánult óhajra újra megnyitják a tanfolyamot régebbi rendezői, de kiszélesített munkatervvel és újjászervezett, impozáns előadói gárdával. Irodalmi témákról Juhász Géza, Kardos László, Kardos Pál, zenei és képzőművészeti kérdésekről Fáy Árpád, G. Szabó Kálmán és Vadász Endre, az új színpad művészetéről Béber László és Békés István, néplélektani és pszichoanalitikai kérdésekről dr. Haász Imre és dr. Ornstein Lajos, társadalmi és sajtó-etikai kérdésekről Farkas Lajos fog előadásokat tartani. A tanfolyam november 19-én nyílik meg a zsidó realgimnáziumban, jelentkezni ugyanott lehet minden délelőtt Kardos Pál tanárnál, a tanfolyam rendezőjénél.

Az olimpiai győztesek a fedett uszoda megnyitására

A nagyerdői fedett uszoda szombat esti ünnepélyes megnyitása iránt az érdeklődés egyre fokozódik. A hatóságok, hivatalok és testületek vezetőinek a tiszteletjegyeket tegnap kiküldték, kézbesítésük előreláthatólag két nap alatt megtörténik. Nagyon sokan jelentkeztek a 20—25. telefon alatt tiszteletjegy igénylésekkel, azonban ezeket a kivánásokat csak akkor tudják kielégíteni, ha a befogadóképesség miatt lehetővé válik. Mindenesetre kívánatos, hogy aki a megnyitási ünnepélyen részt akar venni, jelentsen be ezt a szándékát a 20—25. telefonon, mert minden igényt a jelentkezés sorrendjében elégítenek ki.

Székellyhidas Sebastyén Lajos előzékenysége folytán az ünnepélyre tribünt építenek, amelyen több mint 200 személy fér el. Sebastyén Lajos ezzel is kifejezésre kívánja juttatni sportszeretetét és áldozatkészségét.

A budapesti szövetség egyébként most dolgozik a program összeállításán, amelynek sportszerűsége és látványossága minden jelenlétet nemcsak kielégít, hanem szórakoztat és meglepetést fog kelteni.

Az uszólímpikonok, a világbajnok vízipólócsapat lejövetele már teljesen bizonyos.

FRISCH JOZSEF ékszerkészítő

Szent Anna 5. Új ékszerek, átalakítások, javítások legszebb kivitelben legjutányosabban készülnek.

Ujabb, az eddiginél még nagyobb szenzáció 1000 méter prima gyapju szövetet dobok mélyen gyári áron alul a piacra. FELDHEIM IMRE posztóház. Svetits-palota.

A budapesti rendőrség már megkezdte a záloguzsorások frontjának felgöngyölítését

Elfogtak egy zálogcédula-hiénát, aki 80.000 pengővel károsított meg kisembereket, kiváltva letétbehelyezett cédulájukról az értékeket. — Havi 20% kamat is kevés kereset a hiénáknak.

Budapest, november 15. A rendőrség elhatározta, hogy mélyre belenyúl a zálogcédulavásárlók bűnös üzleibe, amelyek egyedül két zálogcédulavásárló, Madarász és Verbőczy Törökországba szökésének esetében 100.000 pengővel károsították meg a közönséget. Ma letartóztatták Bernát Miklós 47 éves részvénytársasági igazgatót, hasonló bűncselekmények miatt.

Bernát Miklós ismert ember Budapesten. Tőzsebizományos volt, ő volt az Oktogon téri Liberté

kávéház tulajdonosa, azután csokoládégyárat alapított, majd író-gépgyáros lett.

Rendkívül gazdag embernek ismerték még néhány évvel ezelőtt. Háza volt Budapesten, de amikor megszűnt a konjunktúra, Bernát vagyona is összeomlott. Bernát túlméretezte ügyeit, de néhány évvel ezelőtt, amikor a házipénzes konjunktúrája kezdődött, ő sem maradt tétlen: Terra Rt. név alatt családi házipénzes részvénytársaságot alapított. Ez is összeomlott.

Ezután sikkasztás miatt előállították a rendőrségre, később kaucióikkasztás miatt került oda, úgy hogy nemsokára a büntetőbírószágon is foglalkoztak ügyével. Az eredmény 10 hónapi szabadságvesztés büntetés volt. Amikor kikerült a fogházból, elhatározta, hogy

kihátrálna a legujabb konjunktúrát, a zálogcédula-konjunktúrát.

A Teréz-körut 3. számú házban egy szobás lakást bérelt és ott Hitelintézet Rt. név alatt nyitott üzletet, amelyben második felesége és felnőtt fia dolgozott rajta kívül.

Az üzlet nagyon egyszerű volt. Ő is, mint Madarászék, megszorult emberek zálogcéduláira kölcsönöket folyósított. A 80—100 pengős cédulákra a megszorult emberek 8—10 pengős kölcsönöket kaptak. Bernátnál azonban sokkal szigorúbbak voltak a feltételek, mint Madarászéknál, mert

Bernát csak egy hónapra adott kölcsönt, még pedig havi 20 százalékos kamattal.

Kikötötte, hogy abban az esetben, ha a

kölcsönt egy hónapon belül nem fizetik vissza, jogosult a zálogcédulat értékesíteni.

A megszorult emberek természetesen minden feltételt aláírtak, hiszen a 10—20, 30 pengőre égető szükségük volt. Bernát azonban visszaélt megbízónak jóhiszeműségével és előfordult, hogy amikor a kölcsöntkérő

három nappal később jelentkezett zálogcédulájáért, már nem tudta azt Bernáttól visszakapni.

A főkapitányság II. emeleti folyosóján fagyoskodik egy elegáns hölgy tavaszi kabátban. Neki bundájáról szóló zálogcéduláját kótyavetyélte el Bernát négy nap alatt. Ez még az ősz elején történt, azóta hittegette az uriaszonyt, de a rendőrség megállapította, hogy

a letétként átadott zálogcédulat sürgősen értékesítette.

Megbizottai útján kiváltatta a zálogházakból az értéktárgyakat és azokat pottom áron továbbadta.

Ebben a pillanatban a rendőrség még nem is sejti, hogy mekkora a kár, de valószínű, hogy

Bernát legalább 80.000 pengővel károsította meg üzletfeleit.

Most bűnlajstromát próbálják összeállítani és azt, hogy kinek adta el a holmikat, kik segítettek Bernátnak abban, hogy a zálogcédulákat értékesítse. Így próbálják esetleg visszaszerezni azokat a holmikat, amelyekről megállapították, hogy rendszerint nyomorgó emberek utolsó butordarabjai, szőnyegei, ékszerai voltak.

A rendőrségen természetesen tovább nyomoznak, mert az a bizalmas információ érkezett, hogy a fővárosban még egész sereg zálogcédula-hiéna működik: a zálogcédula-hiéna frontját akarja most sürgősen felgöngyölíteni a rendőrség.

1000 pengőnél senkinek se legyen nagyobb havi fizetése közpénztárból Zöld Aladár önálló indítványa a városi közgyűléshez

Mádéfalvi Zöld Aladár törvényhatósági bizottsági tag önálló indítványt terjesztett be a városi közgyűléshez. Az indítványa a következő:

Az ország a legsúlyosabb gazdasági válságban vergődik. A lakosság 25—30 százaléka még a mindennapi kenyér megszerzése is a legsúlyosabb gondokat okozza, sőt annak megszerzése már lehetetlen. A hiányos öltözködés és hiányos táplálkozás miatt a nélkülözők ellenállóképessége leromlott, mindenféle testi és lelki betegség pusztítja a nemzetet.

Az állam bevételeinek céljából a közterheket emelni nem lehet, az adófizetők már az eddigieket sem bírják. A legsürgősebb és mélyreható intézkedésekre van szükség, még az esetben is, ha szerzett jogok sérelmeivel jár is az. Azonban ennek során tekintettel kell lenni arra, hogy onnan kell elvenni, ahol még mindig marad, ahol kevésbé érzik meg.

Nem szabad — mint eddig tették — elvenni a 150, sőt 100 pengős havi jövedelmekből, mert ez a létminimum, ezt nagyon megőrzi a közigazgatási élet és növelné az amagy is nagy elkeseredést.

Ezért Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága sürgős felirattal fordul a kormányzó ur öfömlőtségéhez,

valamint a törvényhozás mindkét házhoz és ebben a legsürgősebb törvényhatósági intézkedéseket kéri az alábbiakra vonatkozólag:

1. Az államfőt és a kormány tagjait kivéve, senkinek sem lehet közpénztárból havi 1000 pengőt meghaladó összjövedelme.

2. Az országgyűlés tagjainak közpénztárból, vagy bármely az államtól kedvezményt élvező vállalatok pénztárból huzott jövedelmének és a képviselői tiszteletdíj együttes összegének havi 1000 pengőt meghaladó összege a képviselői tiszteletdíjből levonandó az állampénztár javára.

3. Az országgyűlés azon tényleges, vagy nyugdíjat élvező köztisztviselő és ezzel egy elbírálás alá eső tagjainak lakbérére, kiknek állandó lakása Budapesten, vagy Budapest közvetlen környékén van, egyik lakbérjárandósága beszüntetendő.

4. Egy bizonyos meghatározott fizetési osztályon felüli közalkalmazottaknak, vagy ezzel hasonló elbírálás alá eső személyeknek házastársa semmiféle közalkalmazást nem vállalhat,

ha ilyenben van, azonnal végelbírás alá vonandó, de részére átmenetileg, a jobb

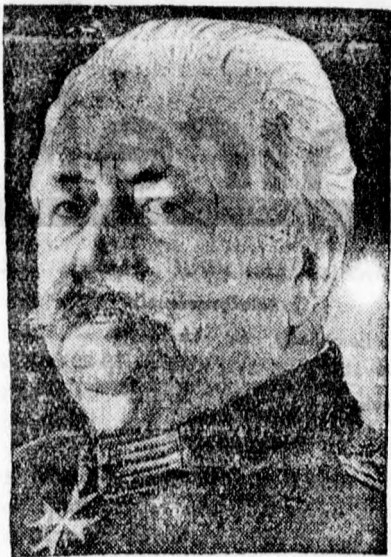
időig a lakbérnyugdíj, a kettős ellátás elkerülése végett nem folyósítandó.

5. Ezen felirat hasonló állásfoglalás és támogatás végett a többi összes törvényhatóságoknak megküldetik. Az önálló indítványt a legközelebbi rendes közgyűlés fogja tárgyalni.

A debreceni iparosok nagygyűlésen fognak tiltakozni a tuzott adókövetések ellen

Kedden délután érkezetlet volt az ipartestületben, melyen az iparos törvényhatósági bizottsági tagok vettek részt. Ványi István elnökle mellett közel két óra hosszat tárgyaltak az adóárverések ügyét. Súlyos panaszként említették fel, hogy az árveréseken hihetetlenül olcsó áron adnak tu a legértékesebb holmikok is. Kifogást emeltek az ellen is, hogy az árveréseken elárverezik az iparosok szerszámaint is. Elhatározták a gyűlésen, hogy az adótranszferálás ügyében a legrövidebb időn belül gyűlést hívnak össze és itt tiltakozó demonstrációra készülnek.

MUNKANÉLKÜLI? Figyelje a Független Ujság apróhirdetési rovatát!

Karl Litzmann tábornok, akit képviselőnek léptetett fel Hitler pártja, hogy megakadályozza a kommunista Zetkin Klára korelnökségét. Az új német birodalmi gyűlést a kommunista képviselő helyett Litzmann tábornok fogja megnyitni, aki 82 esztendő.

Új iparosok és kereskedők

A múlt héten az elsőfokú közigazgatási hatóság a következőket jegyezte be lajstromába:

- Kovács Lajos zöldségkereskedő, Oláh Gyula vízvezetékész, Brener Béla páncsalkészítő, Bleier Béla burgonyakereskedő, Kecskés Ferenc hentes és mészáros, b. Wiener Hermann szőnyegkereskedő, Barna Sándor és neje tojáskereskedő, Ungár József látványos és fotókereskedő, Szilágyi János lakatos, Pávai Ferencné bors és paprikaárus, b. Tóth Mihályné kávémérő, Csizsai János és Balogh László hentes, Katona Lajos korcsmáros, Szilágyi Mária nőiszabó, Vincze László mészáros, Horváth Gyula zöldségkereskedő, Farkas Lajos órász, Thuróczi Ilona korcsmáros, Zafir Farkas szatócs, Szilágyi János lakatos, özv. Wiener Hermann képerkereskedő, Friedmann Mózesné rőföskereskedő, Papp Sándor és neje paprikakereskedő, Nagy Gábor fuvaros, Kiss Bálint kifizetés, Farkas Lajos órász, Kovács Imre üveges, Fried Lajos szatócs, Major Sándor fuvaros, Szanyi Elek hentes, id. Kása Lajos kalapos, Stern Ezékiel villany-szerelő, Deák József paprikakereskedő, Szabó Sándor és Szóke Jánosné sütő, Schiffmann Ernő órákereskedő, Szőlősi István timár, Mandel Jenő terménykereskedő, Albert János sütő, Bézi Sándor péksüteménykereskedő, özv. Bálint Sándorné baromfikereskedő, Moskovits Miksa gyümölcskereskedő, Weisz Jenőné fűszerkereskedő, Dávid Márton szatócs, Pintér Jenő férfiniszabó, ifj. Rózsa Mihály fuvaros, Orbán Lajos asztalos, Fehér Barna liszt-, terménykereskedő, Katona Benjámin cipész, Róth Zsigmond lakásközvetítés, Blattner Árpád üveggereskedés.

Országos vidéki amatőr fényképiállítás. A „Debreceni Fotoklub” ez év december hó 4, 5, 6-án rendezte első országos vidéki fényképiállítását, mely már is megszervezte, igen nagy érdeklődést váltott ki az amatőr fényképezők körében. A kiállítás sikere már is biztosítottak látszik, mert remény van rá, hogy az összes vidéki egyesületek kollektíve vesznek részt és így valószínű, hogy az anyag kiválósága tekintetében ez a kiállítás minden eddigit felülmul. A két debreceni egyesület is nagy erővel készül és bizonyára tudása legjavát küldi kiüzdelembe, hogy országosan ismert híret továbbra is megőrizze. Kiállíthat minden amatőr fényképező. Érdeklődők felvilágosítást kaphatnak bármelyik fotózletben.

A hűtlen asszony három törvénytelen gyermekének eltartását is követelte az elhagyott férjtől
Erkölesi dzsungeldráma a törvényszék előtt

Budapest, november 15. Straller Lajosné, egy tisztviselő felesége állott ma vádlottként Czeisz törvényszéki egyetemes bíróság előtt. Csalásért jelentette fel az asszonyt saját férje, Straller Lajos. Az ügyesség adott ki az ügyben vádiratot, amely szerint Strallerné többszáz pengőt csalt ki különváltan élő férjétől.

— Nem érzem magam bűnösnek — adta elő védekezését Strallerné, aki ezután elmondotta, hogy

férjével kötött házasságból két gyermeke született.

— Később differenciák merültek fel közöttünk, sehogysem tudtuk egymással boldogan élni — folytatta vallomását az asszony — és különváltunk. Férjem hallani sem akart a válóperről, pedig tudta, hogy én közben beleszerettem egy másik férfibe. Megismerkedtem ugyanis Istenes Jánossal, aki szeretett volna engem feleségül venni, mivel azonban férjem nem akart válni, ebből a házasságból nem lehetett semmi és így

kénytelen voltam közös háztartásra lépni Istenessel.

Esztendőig éltem boldogan Istenessel, három gyermekünk is született, amikor egy napon a véletlen ismét oszchozott régi férjemmel. Az uccán utánam futott és ott kezdett könyörögni, hogy térjek vissza hozzá és gyermekeinkhez, akiket az árvaszék férjemnek ítélte. Én gondolkodási időt kértem és megbeszéltem, hogy majd újra találkozunk.

— De az ügyész ur azzal vádolja magát, hogy éppen azon a címen, hogy vissza fog térni hozzá, csalt ki férjétől 200 pengőt. Miért volt szüksége a pénzre?

— Kérem, én csakugyan mondtam neki az újabb találkozáson, hogy

hajlandó vagyok visszatérni hozzá, de előbb különböző adósságaimat kell rendeznem.

Erre kaptam 200 pengőt férjemtől. — Maga azonban nem ment vissza férjéhez még ezután sem — mondja a bíróság.

— Igen, mert arra kértem, engedje magammal vinnem az Istenes Jánossal folytatott együttéléséből származott három gyermeket is. Ezt ő nem akarta megengedni, így nem is mentem vissza hozzá.

Ezután kihallgatják Straller Lászlót, aki fentartja panaszát és felesége megbüntetését kéri.

— Az asszony közönségesen kicsalta tőlem a pénzt — mondja haragosan, villámzó szemekkel. A végén még azt akarta, hogy házamba hozhassa három fattyuját is. Hogy jönnek én ahhoz kérem? ...

— Nem így volt kérem, — ugrik fel

izgatottan a vádlottak padjáról Strallerné.

A bíróság elrendeli szembesítésüket, amely rendkívül izgalmas jelenetek között zajlik le. Az asszony és a férfi ellenséges szemmel méregetik egymást.

Mindketten kiabálnak, sértegetik egymást.

Különösen Strallerné kiáltozik magából kikelve.

Elhangzanak a perbeszédék, majd a bíróság család vétségéért 14 napi fogházbüntetésre ítéli Strallernét.

Az asszony nem vesz tudomást az ítéletet és fellebbez.

ÜZEMBEMUTATÁS — CSEREAKCIÓ
MINDEN JOBB SZAKÜZLETBEN
Gyártja: Orion izzólámpagyár

— Elmeget haza — mondja a bíróság. — Az asszony távozik. Egy perc múlva megérkezik a fogházör, de már nincs rá szükség.

Véletlenül agyonszurta testvérét egy körösszegapáti gazdálkodó

A leszurt legény gondatlansága miatt halt meg, amikor már el akarták bocsátani a kórházból

Kövári Imre körösszegapáti gazdálkodó vacsorára hívta magához a rokonait, de kevés ételt főztek és így a fiatalabbak szalonnát ettek és bort ittak. Kövári Tivadar gazdálkodó szalonnázás közben összeveszett bátyjával, aki őt szidalmazni kezdte. Kövári Tivadar durván visszafelelt, heves vita indult meg és beavatkozott a veszekedésbe Kövári Péter is, Kövári Tivadar öccse. A szóváltás hevében Kövári Péter rárohant a kis széken ülő Tivadarra és azt a földre döntötte. Kövári Tivadar kezében

ott volt a szalonnázó kés, amely markolatig szaladt a fiatal legény hasába.

A sebből bőven ömlött a vér, de a legény, akiben sok bor volt, nem panaszkodott. Csendesen túrta, hogy bekötözék és azután dalolva, gyalog ment haza. Másnap nagyon rosszul lett és be szállították a berettyóújfalui kórházba, ahol azonnal megoperálták.

Az életveszélyes sérülést szenvedett legény nem mondta meg a kórházban, hogy kitől kapta a hatalmas szurást, mely átfurta az egész hasfalat.

Kövári Péter az operáció után gyorsan gyógyult, de a hetedik napon, amikor éppen el akarták bocsátani, hogy odahaza ápolják tovább, meghalt. A haláleset ügyében megindult vizsgálat során került vád alá Kövári Tivadar, aki ellen az ügyesség szándékos emberölés büntette címén emelt vádat.

A debreceni törvényszék Rézler tanácsa kedden délelőtt tartotta meg a

tárgyalást az ügyben. A vádlott elmondta, hogy ő ártatlan, mert nem volt szándékában megsznuri az öccsét.

A kést nem tehetta le kezéből, olyan hirtelen rohant bele a börtön ingerült legény.

A kihallgatott tanúk igazolták, hogy a két testvér nem volt ellensége egymásnak, nem szándékosság volt az eset, hanem csak véletlen. A védelem a tárgyaláson azt is bizonyította, hogy a gyógyuló legény sérülése utáni hatodik napon, amikor rokonai élelmet vittek neki, megevett a szigorú orvosi tilalom ellenére fél sódort, nagy darab kolbászt,

megivott két deci szilvapálinkát és hét deci bort.

Az összevart gyomor felszakadt a sok élelem nyomására, fertőzést kapott az operált seb és az okozta a halált, nem pedig a szurás, amelyből már szépen gyógyult.

A bizonyítási eljárás befejezése után dr. Kádár István ügyész kijelentette, hogy mivel a tárgyalás adatai azt bizonyították, hogy nem volt szándékosság, elejti a szándékos emberölés címén emelt vádat, de nem kívánja a büntetést a gondatlanságból okozott emberölés miatt sem, mert igazolva van, hogy egyedül a sértett okozta a bajt. A bíróság megszüntette az eljárást Kövári Tivadar ellen.

Kedvezményes utazás Budapestre. A debreceni kereskedelmi és iparkamara közli érdekltségével, hogy néhai Nagy- atádi Szabó István szoboravatási ünnepélyére a kamaránál előjegyzett kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító igazolványok megérkeztek és a kamara 5-ös számú szobájában átvehetők. — A debreceni ipartestület ezután hozza tudomására azoknak, akik a Nagyatádi Szabó István szoborleplezési ünnepélye alkalmából biztosított kedvezményes jegy váltására jogosító igazolványra magukat előjegyezték és arra a szükséges 1 pengőt lefizették, hogy az igazolványok a hétfői nap folyamán megérkeztek és azokat keddtől kezdődőleg a hivatalos órák alatt személyesen át lehet venni.

KÁVÉHAZBAN
ÉTTEREMBEN
CUKRASZDÁBAN
BORBÉLYNÁL
KÉRJE KÉRJE KÉRJE KÉRJE
DEBRECENI
FÜGGETLEN UJSÁG-OT.

Sok pénzt megtakarít, ha ruhái nálam készítteti
KERESZTESI uriszabó,
Varga uccsa 1.

Gróf Klebelsberg Kunó testamentuma:

vidéki mozgalom a magyar irodalmi élet felvirágoztatására.

A törvényhatóságok vezetői most kapták meg gróf Klebelsberg Kunó utolsó levelét, amely a tragikus váratlansággal elhunyt kulturvezér irodalmi testamentumát foglalja magában. A levelet már a Korányi-klinika betegágyán írta meg Klebelsberg alig néhány nappal halála előtt, mintha érezte volna, hogy utolsó szép terve nem valósulhat meg talán soha, ha nem fűti át utolsó lobbanó lelkesedésének melegségével.

Körlevelében arra a Szegedről kiindult mozgalomra hívja fel a törvényhatóságok vezetőinek, de rajtuk keresztül az egész magyar kultúrtaársadalomnak a figyelmét, amely szeptember 4-én Nyiregyházán kapott határozott keretet, amikor gróf Klebelsberg Kunó elnöklétével megalakult a Kulturális Egyesületek Szövetsége. Ez a bizottság kapott megbízást a klebelsbergi elgondolás megvalósításának előkészítésére és végrehajtására. Nyiregyházán még úgy volt, hogy Klebelsberg Kunó aktív vezére marad a mozgalomnak, most azonban, hogy álmait, terveit magával vitte a szegedi templomsírba, utolsó tervének megvalósítása szinte végrendeletszerűleg a Szövetségre maradt.

Debrecenből és Szegedről indult ki a mozgalom a magyar irodalmi élet felvirágoztatására. A helyzet ugyanis ezen a téren évről-évre sivárabb lesz. Értékes magyar tehetségek kallódnak el különösen a vidéken, mert a merkantil szellem egyre jobban érvényesül a könyvkiadó-vállalatok vezetésében. Új magyar írók alkotásaival nem kísérletezik már az üzleti vállalkozás, nem kockáztatja értük azt a haszonlehetőséget, amelyet külföldi írók külföldön bevált munkáinak magyar fordítása jelenthet a magyar könyvpiacra. A magyar írók közül már azok is csak nehezen találhatnak kiadóra, akiknek márkás nevük van, de az ismeretlenek a fiatalok előtt könyörtelenül becsukódnak az ajtóknak. Pedig — különösen a vidéken, de még inkább Erdélyben és a Felvidéken — igen sok fiatal tehetség próbálkozik és félős, hogy a rettenetes gazdasági viszonyok miatt elvész, ellankad anélkül, hogy teljes valójában megmutatható volna a magyar közönségnek.

Gróf Klebelsberg Kunó az első pillanatban felismerte a mozgalom jelentőségét és teljes szívvel, bámulatos lelkesedéssel vállalkozott arra, hogy megteremtje azt a szervezetet, amely kiharcolja majd az érvényesülés lehetőségét minden igazi tehetség számára. Az Erdélyi Szépmíves Céh példája lebegett a szeme előtt, azé az irodalmi szervezeté, amely hosszú esztendőket óta végez megbecsülhetetlen értékű munkát a román impérium alatt a magyar szó, a magyar írás megmentéséért,

CSAK EGYSZER PRÓBÁLJA MEG

A FÜGGETLEN UJSÁG APRÓHIRDETÉSI ROVATÁT HASZNÁLNI, BIZTOSAK VAGYUNK BENNE, MÁSKOR MINDIG NÁLUNK FOG HIRDETNI. A FÜGGETLEN UJSÁG APRÓHIRDETÉSEI MINDIG EREDMÉNYESEK.

amely új, izmos tehetségű fiatal írógárdát nevelt már maga köré és amely egyre-másra viszi a könyvpiacra a magyar tehetség legszebb, legértékesebb dokumentumait.

A Nyiregyházán megalakított szövetség gróf Klebelsberg Kunó váratlan halála után átértézte a magára vállalt felelősség nagyságát és teljes erővel látott a terv végrehajtásához. Elhatározta, hogy az Erdélyi Szépmíves Céh szervezéséhez hasonló szervezetet terem. Főlkutatja itthon és megszállt területeken az új tehetségeket és a legszigorubb irodalmi mértékkel lemért szépirodalmi alkotásaikat könyvsorozatokban adja ki szigorú altruista alapon, ami azt jelenti, hogy a szerzőn kívül senki másnak nem lehet jövedelme a mozgalomból.

Ennek a magyar szépmíves céhnek a neve Magyar Téka. A Magyar Téka első könyvsorozata öt kötetből fog állni, öt új, eredeti regényből és a sorozat kötetei a jövő évben jelennek meg. Az új irodalmi szövetség elsősorban a magyar kultúrközösségben keres biztos anyagi alapot vállalkozásához, még pedig olyanformán, hogy tagdíj-fizetési kötelezettség nélküli pártoló tagokat gyűjt. A pártoló tagok belépésükkel csak arra kötelezik magukat, hogy a Magyar Téka regénysorozatát bibliofil kiállítású kötetenként 3 pengős árban átvesszik. Mivel a sorozat öt kötetből áll és mivel ez az öt kötet egy év alatt jelenik meg, a pártoló tagság tizenöt pengős megterhelést jelent, amiből egy-egy hónapra mindössze 125 fillér jut. Ennyi áldozatot nagyon sokan magukra vállalhatnak a magyar irodalom megmentéséért, annál

is inkább, mert hiszen a Magyar Téka értékben lényegesen nagyobb ellenszolgáltatást ad érte az öt kötet regényével.

„Ez a szövetség — írta gróf Klebelsberg Kunó utolsó levelében — nem azért alakult, hogy szaporítsa az ilyenféle intézmények amúgy is fölös számát, hanem mert a vidéki magyarságnak Nyiregyházán tanácskozási vezérművei megérezték, hogy eljött az utolsó pillanat, amelyben még meg lehet állítani azt a szörnnyű pusztulást, mely a magyar irodalmi életet összeomlással fenyegeti... A nagy pusztulásból alig maradt meg más — írja később —, mint magyar nyelvünk és magyar kultúránk, de ez elegendő arra, hogy abból az évezredek magyar kulturhatalom és a magyar betű birodalmának integritása újból kivirágozzék... Szövetségünk nem ismer politikai határokat és nem ismer politikai ellentéteket. Erdély, Délvidék, Nyugatmagyarország és a Kárpátok magyarsága épp úgy beleolvadt ebbe a kultúrtaársulásba, ahogy egybeforr abban a megcsonkított ország minden rendű és rangú, minden hitű és minden pártállású igaz magyarja...”

Gróf Klebelsberg Kunó utolsó levelét a szövetség társelnökeinek, dr. Somogyi Szilveszter polgármesternek, dr. Preszly Elemér pestmegyei főispánnak és dr. Fischer Béla baranyai alispánnak a kisérőlevelével küldte szét a szövetség. Baranya vármegye, Szeged város részéről máris beérkeztek az első megajánlások és így bizonyos, hogy minden magyar törvényhatóság kivesszi részét a mozgalom megerősítéséből.

A Vöröskereszt iparművészeti tárlata

Mint jelentettük, a Vöröskereszt debreceni fiókja december hó folyamán Debrecenben nagyszabású iparművészeti és képzőművészeti kiállítást rendez. A kiállítás rendezője élen báró Vay Lászlóné Bissingen Margit grófnővel már állandó készenlétben van s nagy körültekintéssel készíti elő ezt a kiállítást, mely a szezon nagy eseményének ígérkezik. A kiállításon résztvevő művészek kedden délelőtt báró Vay Lászlóné elnöklété alatt a vármegyei házában értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a kiállítást

december 11-én nyitják meg a Piac uccai városi bérház félemeleti helyiségeiben. Megválasztották a kiállítás zsűrijét is, melynek elnöke báró Vay Lászlóné, tagjai pedig M. Walter Edith iparművész-tanár és Thorozykay Oswald festőművész-tanár lettek. A kiállítás iránt már is igen nagy az érdeklődés. Az érdeklődőknek felvilágosítással szolgál a Vöröskereszt titkársága délután 3 órától 4 óráig 15-68. telefonon is dr. Bánossy Gyula egyetemi m. tanár.

A véres genfi sortűz színhelye. Ezen a téren lőtt a svájci katonaság a tüntető munkások közé. 15 halott és 64 sebesült áldozata volt a sortűznek. A téren most is a kíváncsiak száza nézik a vörrel áztatott köveget.

hírek

A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG
telefonszámjai:

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal 19-20 és 32-12
Szerkesztőség éjjel 32-12

◆◆◆

— **Időjósítás:** Mérsékelt éjszakai fagyok, egyes helyeken reggeli ködképződés, nappal déli légáramlás, gyengén felhős idő.

— **A kormányzóné segélyakciójára portómentesen lehet pénzt küldeni.** Budapestről jelentik: A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Horthy Miklósné segélyakciója, Budapest, I. ker. Királyi vár címre 20 pengőt meg nem haladó adományösszegek postautalvánnyal bementetlenül is postára adhatók legyenek. Ezeknek díját utólag a címzettel számolják el.

— **Debreceni tanítógyűlés.** A hajdúvármegyei tanítók Gönczy-Egyesületének debreceni körzete, a debreceni általános tanítótanárság 1932. évi november hó 23-án délután 4 órakor a városháza nagytermében gyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Megnyitóbeszédet mond: Törös Károly. 2. A tantervhez kiadott „Utasítások”-at ismerteti: Ráthonyi Lajos. Hozzászólások. 3. Esetleges indítványok.

— **Orvosegyesületi ülés.** A Debreceni Orvosegyesület 1932. évi november hó 17-én, csütörtökön délután 6 órakor a bőrklinika tantermében tartja V. tudományos ülést. Tárgysorozat: Bemutató: Neuber Ede: „Aktinomykosis fajlagos kutánreakciója”. Előadás: Skutta Árpád: „Helyikezelések levegővakuummal”. (Készülék bemutatása). Oláh Dániel: „Szabolcsvármegye fonalgombafőrajzáról”.

— **Dr. Tankó Béla egyetemi professzor előadása a városháza közgyűlési termében.** Csütörtökön, 17-én d. u. 6 (hat) órakor dr. Tankó Béla egyetemi ny. r. tanár tartja meg a „Modern esztétika” c. előadásának első óráját. Az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyam előadása ingyenes és pontosan 6 (hat) órakor kezdődik.

— **Csokonai-emléknap november hó 22-én.** A Csokonai-kör, mint minden évben, úgy az idén is méltó keretek között üli meg városunk nagy költőjének, Csokonai Vitéz Mihálynak az emlékét. Ezen nagyszabású emléknap november 22-én, kedden délután hat órai kezdettel lesz a Kollégium dísztermében. A részletesebb műsort a közelebbi lapszámokban fogjuk közölni. Műsoron városunknak jeles előadói és művészei fognak szerepelni.

— **Dr. Nizsalovszky Endre egyetemi professzor előadása a Munkás-Otthonban.** Szerdán, 16-án este 8 (nyolc) órakor dr. Nizsalovszky Endre egyetemi professzor tartja meg az „Uzsortörvény” c. előadását a Munkás-Otthonban (Károly Ferenc József ut 3.). Az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyam előadása ingyenes és pontosan 8 órakor kezdődik.

— **100 embert ölt meg Japánban egy felhőszakadás.** Londomból jelentik: A japán katasztrófa legutóbbi hivatalos veszteségajstroma 100 halott, 25 sebesült és 86 eltűnt, 100 ház teljesen, 2500 részben rombadólt. 40.000 házat egészen elborított az ár, amely rendkívül heves felhőszakadás következtében támadt.

— A libás asszony elvitte a csomagját. Stréger Mártonné, Jókai ucca 13. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy miközben libára alkudozott, csomagját a kosárba tette, amelyet a libás asszony „szórakozottan” elvitt. A csomagban ruha- és fémtermékek voltak. A szórakozott libás asszonyt nyomozza a rendőrség.

— Dr. Soós Béla előadása a Szülők Iskolájában. A Szülők Iskolája tegnap este hatalmas érdeklődés mellett tartotta meg a Kossuth-dalkör közreműködésével második előadását. Dr. Soós Béla tanítóné-képzőintézet tanár közvetlen és lebilincselő előadásában az elkényeztetett gyermektipusról beszélt s nagy pedagógiai tudáson felépített igen értékes előadását a jelenlévő szülők, nevelők állandó figyelmé kísérték. Az előadó megállapításai szerint az elkényeztetett gyermeket, ha egyszer a világba kilép, akkor érik azok a sorozatos csalódások, melyek a szülői tulbuzgó, rajongó szeretet megnyilatkozásainak hiánya következtében állanak elő. A gyermekek egyénisége mint magnes vonzza maga felé a szeretetet s ha ez fokozott mértékben jelentkezik, úgy előáll az elkényeztetett gyermek típusa, hol a fejlődő gyermek lelki világában csodálatos érzések támadnak annak elgondolásával, hogy minden körülötte érte van. S ha a jelentkezett akarat megnyilatkozása nem nyer kielégítést, úgy szomorú következmények gátló akadályként szerepelnek a gyermek további életében. Mert a gyermek érzi, tudja az ő hatalmát, csak a környezet ne vegye azt észre, mert a helyes nevelési elgondolás mentesíti a család feltett kincsét arról, hogy mint elkényeztetett gyermek már az iskolai életben is természetszerűleg előálló családok hagyjának mélyes nyomokat annak lelki világában. Az elkényeztetett gyermekből elkényeztetett felnőtt lesz, ki — életből vett példák igazolják — ütköző pont a társadalomban a megértés, fejlődés és haladás útján. Ezért van szükség ezen a téren a szülő önfejlődésére. A kiváló előadó a hallgatóság lelkesen megtapsolta, majd dr. Veress István mondott köszönetet a mindvégig élvezetes és hasznos ismereteket nyújtó előadásért.

— Kérem. A Pesti Napló keddtől kezdve társadalmi rovatában minden nap részletesen ismerteti Debrecen, Hajdumegye, valamint Hajdumegye városainak és nagyközségeinek társadalmi eseményeit, hivatali kinevezéseket, áthelyezéseket, beiktatásokat, jubileumokat, egyesületi választásokat, összejöveteleket, ünnepélyeket, körök, klubok, kaszinók, sportegyesületek, jótékonyági intézmények választásait, előadásait, kulturális eseményeket, multságokat, személyi változásokat, házassági és halálhíreket stb. egy szöveg minden olyan eseményt, amely a város, illetve a megye közönségét érinti és érdekli. A közlés teljes en díjtalan. Mely tisztelettel felkérjük tehát Debrecen, Hajdumegye, valamint Hajdumegye városainak és nagyközségeinek igen tisztelt közönségét, hogy szerkesztőségünket ebben a munkában azzal szíveskedjenek támogatni, hogy a felsorolt és hasonló eseményeket értesítés, meghívó stb. formájában előzetesen közöljék debreceni szerkesztőségünkkel (Debrecen, Simonffy ucca 38. Telefon: 27-98.) A zűrv-büroónor 1324 5123 4123412341234 E s t ö s é g ü n k k e l

— Budapestre érkezve a keleti pályaudvarra, szemben a Park Nagyállomásán megtalálja kényelmét, beszállított árák. E lap előfizetőinek 20% kedvezmény.

A római pályaudvaron Mus-solini fogadja Gömbös Gyulát.

— Növényegészségügyi rendelet. Hirdetmény. Értesítem a faiskola és kertészeti teleptulajdonosokat (birtokosokat, bérlőket és kezelőket), hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter az Ausztriába irányuló faiskolai természetvényeket növényegészségügyi felülvizsgálata és cianos kezelése tárgyában f. évi október hó 25-én 87.000/1932. VII. 3. szám alatt rendeletet adott ki. A rendelet a városháza és a városi elsőfoku közigazgatási hatóság hirdető-tábláin kifüggesztett és az érdekeltek ott, valamint a városi elsőfoku közigazgatási hatóságoknál (Kossuth u. 20., földszint 46. sz.) megtekinthetik. Debrecen, 1932 november hó 5. Polgármester.

— Kérő szó. A csapókeri református egyházzsír vezetője kéri szóval tudni Debrecen város nagyjedemű közönségéhez, hogy használt kabát, öltöny, ruha, fémtermékek vagy más ruhadarabjait juttassa el a csapókeri református egyházzsír vezetőjéhez (Varga ucca 14.), amely azt kijavíttatja és a Csapókeri szegényei között szétosztatja. Debrecen város közönsége előtt nem kell azt bővebben magyarázni, hogy a város legszegényebb része az a munkásnegyed, amely a Csapókeri területén fekszik és amely rész most a nagymérvű munkanélküliség következtében a legjobban szenved. Kétszer ad azért, aki gyorsan ad annak a városrészenek, ahol legnagyobb a szükség és így bizonyára a legelőtöbbség is. Kivánatra emberünket a nekik küldjük.

— Ia. porosz koksz kapható Vágó Rezső r. t. telepén, Híd ucca 12. Telefon: 21-31.

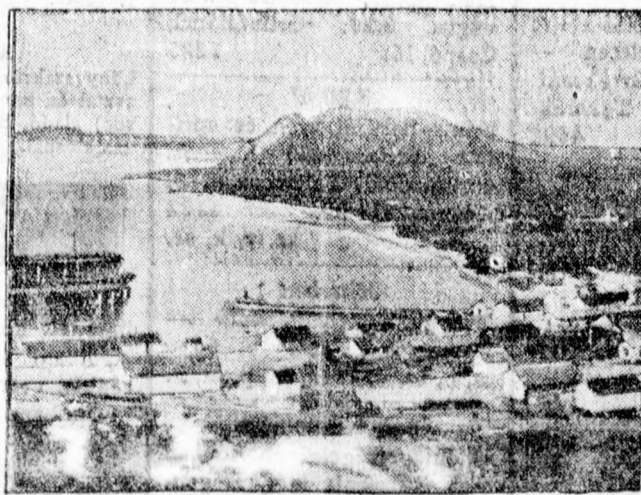
— Pályázat két városi óvónői állásra. Dr. Vásáry István polgármester, mint a községi iskolaszék elnöke pályázati hirdetményt bocsátott ki 2 községi óvónői állásra. Az illetményeket a mindenkori kormányhatósági jóváhagyást nyert közgyűlési határozatok szabályozzák. Pályázhatnak mindazok a magyar állampolgárok, akik az 1891. évi XV. t.-c. 11. §-ában megjelölt képesítéssel rendelkeznek. A pályázati kérelmek a szükséges okmányokkal a pályázati hirdetménynek a Néptanítók Lapjában történő megjelenésétől számított 21-ik nap déli 12 óráig a város polgármesteréhez, mint a községi iskolaszék elnökéhez nyújtandók be.

— Erzsébetnapra legizlésebb virágcsokrok, kosarak, cserepes virágok legolcsóbban „Rózsa” virágcsarnokban, Piac ucca 22.

— Baleset a vagonygyárban. Szeremley György máv. fényező a vagonygyárban egy fatököben megbotlott és orrcsontján és homlokán súlyos zúzódásokat szenvedett. Lakásán ápolják.

— Ellopták az uccaseprő kerékpárját. Erdélyi József uccaseprő külteiki lakásáról kerékpárján szokott bejárni a városba. Tegnap azonban a Piac ucca 44. szám alól, az udvarban elhelyezett kerékpárját ellopták. A tolvajt keresik.

— Megörvült egy nő a kórházi misén. Nagykanizsáról jelentik: Vasárnap délelőtt a kórház kápolnájában Horváth Béláné 40 éves nagykanizsai asszony hangos áhitatoskodásával zavarta a misét. Amikor az egyik apáca figyelmeztette, levetette minden ruháját és mezeten testtel siránkozni, kiabálni kezdett. Beszállították a kórház elmeosztályára.

Cuba szigetén borzalmas erejű orkán pusztított. A rombadölt házak 2000 lakost temettek maguk alá.

Vigszínház
Fél 5, fél 7
és fél 9-kor.

ÉGI TITANOK
hangos világitrakció
Wallace Beery.
Clark Gable.

Apollo
4-6-8 óra.

ARANYHAJU
ERIKA
zenés operett Verebes
Ernö, Gretl Theimer és
Lya Mara főszerepl.

A Meteor mozi műsora

Szerdán:

„HAZASSÁG BECSÜLETÉRT” Dráma
Evelyn Holt és Valter Rilla főszereplésével. — Megelőzi: „Tiéd a szívem”. — Előadások 7, 9 órakor.

— Tömeges kerékpárlopások. Kedden a rendőrségen kerékpárlopások napja volt. Kun Tibor főhadnagy kerékpárját a Lorántffy uccáról, Bory Ernő irógépkereskedő kerékpárját Rákosi Jenő uccai üzlete elől, Bartha Sándor kerékpárját a Széchenyi ucca 3. számú ház elől és Révész Ottó műszerész kerékpárját a Hatvan ucca 18. szám alól vitték el. A tolvajok kézrekerítésére nyomozás indult.

— Adomány a KIE-nek. A debreceni KIE sajtó-alapja javára Uray Sándor ref. lelkész 5 pengőt, Huszka Mihály 5 pengőt és Csurka Julia 1 pengőt adományozott, melyért ez uton halás köszönetét nyilvánítja a KIE.

— Kiadó modern négyszobás városi lakás. A Szent Anna ucca 10-12. sz. bérházbeli III. em. 4. sz., jelenleg Mező Armin bérletében álló négy szoba és mellékhelyiségekből álló lakás 1933. évi május 1-től kiadó. A szabadkézből leendő bérbeadás tárgyában városháza I. em. 35. sz. helyiségben lehet értekezni.

— A nagy adóállomással kapcsolatban oly irányú közlemény jelent meg egyik pesti estületben, miszerint az épülő nagyenergiájú budapesti adóállomás üzembehelyezése után külföldvétel szempontjából a rádiókészülékek használhatatlanná váltak. Erre vonatkozóan az Orion-gyár a következőket közli a közönséggel: Míg az 5+1 lámpás 7050-es és a 3+1 lámpás 7037-es Orion-rádiókészülékeket megkonstruáltuk, eleve számoltunk egy nagyobb energiájú helyi adó lehetőségével is. Ez okból tehát a legnagyobb gonddal dolgoztuk ki a készülékek szelektivitására való tekintettel azoknak kapcsolását és konstrukcióját. Mielőtt a készülékek szeria-gyártását megkezdjük, azokat több európai nagy adóállomás színhelyén kipróbáltuk. A próbák teljesen megfelelő eredménnyel jártak, — amennyiben készülékeink a nagyenergiájú adóállomások közvetlen közelében is kifogástalan szelektivitással működtek. Szolgájon tehát megnyugtatásul mindazoknak, akiknek 7037-es, 7050-es, vagy ezeknek megfelelő egyenáramu típusu 7038., 7051., 7052-es Orion-rádiójuk van, hogy minden körülmények között, még az új nagy adóállomás üzembelyezése után is biztosítva van készülékük szelektivitása.

— Olcsó, jó hust csak Blaunál kaphat. Deák Ferenc ucca 20.

— Orbán gumijavitó műhelyét Piac ucca 7. alá helyezte át.

— Téli tűzifa- és szén-szükségletét legpontosabban és legolcsóbban napiárban bármily mennyiségben beszerezheti Bartha István tűzifa-, szén- és építkezési anyag telepén, Debrecen, Ispotály 3/b. Telefon 27-85.

— Gyermekekruhák, kabátok, bundák, babakelengyék legolcsóbbak, legizlesebbek Horovitznál, Püspöki palota, Hatvan ucca sarok.

— Külföldi koks, koks-brikett és mindenféle szenek kaphatók legjobb minőségben, legolcsóbban. Gabányi szénteleg, Csapó ucca 28. Telefon: 24-49.

LEGBIZTOSABBAN TALÁL MUNKÁT,

ha a Független Ujságban apróhirdetést tesz közé.

SZÍNHÁZ MŰVESZETI

SZÍNHÁZI MŰSOR.

SZERDA este: *Emmy*. (C bérlet.)
CSÜTÖRTÖK este: *Emmy*. (A bérlet.)
PÉNTEK este: *Emmy*.

„A” bérlet kivételesen hétfő helyett csütörtökön!

235 titkos drámairól egy pályázaton. Budapestről jelentik: A kultuszminisztérium által kiírt magyar történelmi drámára és magyar történelmi vígjátékra 235 pályamű érkezett be.

SZÍNHÁZI IRODA HIRDE

Ma és holnap este

EMMY

Honvéd huszártisztek:

EMMY

Békebeli hangulat:

EMMY

KARDOSS GÉZA felléptével:

EMMY

Délutáni előadások:
Szerdán délután 3 órakor ifjúsági előadás:

AMIKOR A
KISLÁNYBÓL
NAGYLÁNY LESZ!

Csütörtök délután 3 órakor zóna-előadás:
WEEKEND.

KÖZGAZDASÁG

OLCSÓBB A GABONA

Határidőüzlet. Buza: március 12.99, 95, 92, 90, 88, 80, zárlat 12.80—82, május 13.25, 22, 20, 14, zárlat 13.14—16. Rozs: március 8.05, 7.95, 90, 85, 83, 82, zárlat 7.88—89. Tengeri: május 8.25, 20, 22, 18, zárlat 8.21—22, július 8.70, 68, zárlat 8.70—72.

Készárúüzlet. Buza: tiszai 77 kg. 12.35—13.00, 78 kg. 12.50—13.10, 79 kg. 12.70—13.25, 80 kg. 12.85—13.45, ftiszai 77 kg. 11.85—12.10, 78 kg. 12.00—12.25, 79 kg. 12.15—12.40, 80 kg. 12.30—12.50. Rozs: pestv. 6.80—6.90, egyéb rozs 6.80—6.90, tak. árpa I. 9.80—10.10, zab I. 10.00—10.40, tiszai tengeri 6.50—6.60, egyéb tengeri 6.50—6.60, korpá 7.00—7.15.

Élénk volt a hétfői sertésvásár. A hétfői sertésvásáron igen nagy volt a forgalom. Körülbelül 900 sertést hajtottak fel a kövérpiacra s eladatlan a nagy felhajtás ellenére is alig maradt, olyan nagy volt a vásárlási kedv. Jó zsirsértés 95—100 fillér, közepes 85-től, silány 65-től. A soványpiacon 500 darab volt a felhajtás és az irányzat itt is élénk. Öreg, hizlalt sertés 70 fillér, süldő 100—110 között.

RADIO

SZERDA, november 16.

9.15: Szalonzenekari hangverseny. Köben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vizelezőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 1: Időjárás, időjárárs- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, piaci árák. 4: „Gusztáv Adolf halálának 300. évfordulója”. — Mesterházy Jenő előadása. 4.45: Időjárás. 5: Gramofonhangverseny. 6: Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura). — 6.20: aradi Farkas Sándor cigányzenekarának hangversenye. 7: „A jó színház”. Márkus László előadása. 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „A mosoly országa”. Az előadás után kb. 10.15: Időjárásjelentés. — Majd 11: Mándits szalonzenekar hangversenye. 11: Bura Sándor cigányzenekarának hangversenye. Ezt a közvetítésünket a londoni rádióállomás is átveszi.

Laptulajdonos:
Debreceni Független Ujság Vállalat.
Nyomatott Nagy Károly és Társai környomógépen, Debrecen, Piac ucca 49. sz.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szög, két reggeli lapban, hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér. Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. Üzleti hirdetésre más tarifa. Felvilágosítással készséggel szolgálunk

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket telvesz este 8-ig kiadóhivatalunk: Ferenc József ut (Piac ucca) 49. telefon: 32-12 és 19-20; este 6-ig: Aczél antiquárium, Széchenyi ucca 2. szám és Vámosi Béla papírkereskedés, Színház-átjáró

Bejelentés

Bátor fellépés

Intelligens lányok megjelölt munkát kaphatnak a Debreceni Független Ujságnál. Jelentkezni lehet délelőtt 10 órától 1 óráig, délután 4—6-ig a lap kiadóhivatalában. Piac ucca 49. szám alatt.

Cukorka szakmában jól bevezetett utazók felvétetnek Olimpia, Nyugoti u. 48. 134

Kézilányok felvétetnek Podor Testvéreknél Szent Anna ucca 2. 1426

Emberek fahordásra felveszek, Fatizlet, Piac 58. 1429

Kifutófiu felvétetik. Telski ucca 73.

Ingatlan

házhelyek Homokkertben és Simonyi uton, Kardos-villa mögött eladó. Dr. Kovács, dr. app ügyvédi irodában, — Batthyány ucca 14. 3372

Eladó több adómentes kis ház telepen részletfizetéssel is. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth uccán. 144

Üzletek

Kiadó egy üzlethelyiség, Bádagos u. 2. Alföldi palota. 4450

Vendéglő berendezve Püspökladányba álmás mellett biztosítékkal megbízható egyénnek azonnal kiadatik. — Érdeklődhettek Gazdák Bankjába, Kossuth uccán. 145

Kiadó lakás

Kiadó május 1-re modern ötszobás elsőemeleti uccai uri lakás teljes komforttal. Értekezni: Alföldi Takarékpénztárnál. 76

Különbejáratu butorozott szoba esetleg elátással azonnal kiadó. Rákóczi 35. 1397

Péterfia ucca 39. számú ház eladó. Értekezni lehet: dr. Tervej Tamás és dr. Kovács Béla ügyvédek irodájában, Ferenc József ut 73. szám. 6041

Modern + szobás, hallos lakos teljes komforttal II. emeleten — azonnal kiadó. Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 4598

Kiadó modern négyszobás uccai urilakás, azonnal elfoglalható. Értekezni Alföldi Takarékpénztárnál. 4449

Kiadó 1 szoba, konyha, speiz Töhötöm ucca 6. 1427

Kiadó telepen egy két szobás lakás. Értekezhetni Gazdák Bankjában, Kossuth ucca. 143

Csinosan butorozott szoba kiadó december 1-re. Domb u. 17. 137

Árpádtér közelében tágas, egészséges szoba, konyha, speizos lakás azonnal kiadó. Ujjonnan festve. Patai ucca tizennyolc. 136

Ké tuccai szoba, fürdőszoba, kapualatti bejárattal szépen butorozva kiadó. Iskola ucca 8. 138

Négy szoba, hallos modern lakás központi fűtéssel kiadó. Simonffy u. 7. sz. 1428 10

Péne

Távlat keres iparvállalat üzemejlesztéshez 8—10.000 pengővel. Szíves érdeklődés „15%” jellegre kiadóhivatal továbbít. 1312

Eladás

Alacskai szén 3.20, hasábfá 2.80 vágva 3.20. Grünfeldnél, Csapó 16. 1225

3.20 P prima borsodi szén és aprított tűzifa, 2.80 h. os. Guttmannál, Salétrom u. 3. Telefon 31—90. 1132 sz, v, k, sz.

Jókarban levő gáztűzhely kapható — Nemzetőr u. 1. 65 cs, p, sz, v, k, sz, cs, p, sz, v.

Szegedi paprika különlegessége legolcsóbban csak Lindenfeldnél Dégenfeldtér 7. szerezhethető be. 1286 I. 10

Prohászka és Társa, Bethlen 44. Telefon 11-61., ajánlanak öt mázsa vételnél külföldi koksot, tatai brikett legolcsóbb napi árban, nagybányai brikett 4.50, ózdi szenet, darabost 4.—, alacskai szenet 3.20, házhoz szállítva, nagyobb vételnél jelentős engedmény. 5319

Tengeri daráló és morzsoló, folyton-éző kályha eladó, Hatvan u. 49. 1262 k, sze, p.

Fürdőkádak öntöttvasból zománcozva olcsón kaphatók. Szent Anna u. 8. 0003

8 szárnyu 12 szárnyu ablakok, ajtók, használtak is eladók. József kir. herceg ucca 7. 141

Redőnyös boltajtók kirakatok olcsón eladók. József kir. herceg ucca 7. szám. 140

Kétajtós könyvszekrény hozzávaló íróasztal és karosszék (új berakásos) eladó. Bethlen ucca 48. sz. asztalosnál. 139

Vétel

Jó regényeket használt kötetben, de ép állapotban nagyobb mennyiségben veszek. Cim a kiadóhivatalban. 74-a

Házörző hamis kutyát keresek megvételre. Cimet a kiadóhivatalba kérem leadni. 1408

Gummipárnát fekvőbeteg részére kifogástalan állapotban veszek. Cim a kiadóhivatalban. 146

Különféle

huszfüstölést vállalko. Waldmann Géza, Széchenyi u. 1. 175 K., sz.

Olcsó árairól és elsőrendű munkájáról közismert uriszabóság: Kun József, Ferenc József ut 44., udvarban. 5637

Perfekt német és magyar önálló levelező, német gyorsírásban, gépirásban, könyvelésben és minden más irodai munkában jártas, állást keres. Megbízható erő jellegre a kiadóhivatalban. 1331

Horgolást filel, perzsa, kelim, szumatrai szőnyeg varrását olcsón vállalom. Délutáni órákban, Honvéd ucca 70. 1299

Tükörgyártás, üvegciszolás, foncsorozások, — üvegezők. Sipkovitsnál, Nagyvárad 15. Telefon 23—56. 1319

Idősebb nyugdíjas urinó keres munkalehetőséget kisebb házatásnál, mint hávezetőnő vagy háziasszony segítségére cscpán ellátásért. Fő a családias bánásmód. Cim a kiadóhivatalban. 104

Fiatalasszony szépen mos, vasal, uri házakhoz ajánlkozik. Fele K.-né, Vigkedvü Mihály u. 12. 135 10x

Király kávé mégis a legjobbak! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Dégenfeldtér 11. sz. 1310 I. 31